

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМІ ТЬЮТОРСТВА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

¹Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті запропоновано систему тьюторства в освітньому процесі як підхід для розвитку особистісних та професійних навичок студентів, а також доведено підвищення актуальності тьюторства в умовах європейського напрямку та інтернаціоналізації освіти в Україні.

Ключові слова: тьютор, технологія, діяльність, вища школа, індивідуальне навчання.

Abstract

The article proposes a system of learning in the educational process as an approach to the development of personal and professional skills of students, as well as proves the increasing relevance of tutoring in the European direction and internationalization in Ukraine.

Keywords: tutor, technology, activity, high school, individual training.

Вступ

Сучасний світ задає особливі вимоги до якості підготовки майбутніх фахівців та їхнього місця на різних рівнях конкурентноспроможності, а це, в свою чергу, вимагає підвищення соціального значення освіти, пошук нових систем, запровадження інноваційних технологій, методів і форм освітньої діяльності. Технологію тьюторства і діяльність тьютора фахівці вважають однією із універсальних міжнародних форм організації освітньої діяльності, оскільки в умовах виконання Болонських реформ відбувається інтернаціоналізація засобів формування майбутнього спеціаліста.

Результати дослідження

Актуальність запровадження в сучасному світі інноваційних технологій у формі тьюторства пояснюється тим, що дана технологія спрямована на задоволення освітніх потреб особистості, країни і суспільства та їх гармонійного поєднання. Також вона реально показує залежність розвитку країни від результатів освіти окремих особистостей і спрямована на їх піднесення. Подана технологія визначається необхідністю особистісно орієнтованої педагогічної взаємодії. І як наслідок, у зв'язку з цим - персоніфікацією педагогічної освіти, побудовою власної програми, яка здійснюється за індивідуальними можливостями, а головне – потребою формування взаємовідносин учасників педагогічного процесу, що супроводжуються особистим та професійним розвитком майбутніх педагогів.

Виходячи з цього, тьютор покликаний залучати студентів у різноманітні види самостійної роботи, наприклад, таких як: проектна, дослідницька, організаційна та інші, які сприяють критичному мисленню ними своїх успіхів, виявленню існуючих проблем, постійному випробуванню в особистій діяльності, створенню власних задач і зміни своїх дій. Так як тьюторство також є засобом неформальної передачі навичок та знань, то сам тьютор змушений перебувати у ситуації постійного пошуку. Тому, як результат його роботи, можуть мати місце індивідуальні програми навчання студента, які підтверджуються, наприклад, підвищенням якості знань, що виражається у бально-словесному оцінюванні і навчальному рейтингу студента.

Феномен тьюторства тісно пов'язаний із історією європейських університетів середньовічної Європи, вперше він зародився у Великобританії в XIV ст. у класичних англійських університетах - Оксфорді й Кембриджі. В сучасному житті тьюторство, окрім елітних навчальних закладів,

інтенсивно застосовується в дистанційному навчання, яке останнім часом набуває все ширшого розповсюдження.

Сьогодні тьютор, за даними дослідників, є центральною фігурою, а тьюторство - офіційно визнаним компонентом системи англійської університетської освіти. Він - найближчий радник студента в таких питаннях: які лекції й практичні заняття йому відвідувати, як скласти план навчальної роботи, враховуючи свої особливості й можливості, як краще підготуватися до екзаменів.

У вітчизняній педагогіці тьюторство, в широкому розумінні, можна розглядати як інноваційний напрям у її теорії і практиці. У зв'язку з цим доцільно послатися на досвід Польщі, адже впровадив його у систему освіти випускник Оксфорда і чинний професор Збігнев Пелчинський (Zbigniew Pełczyński). У 2010 році до розробки методу долучився багаторічний практик тьюторінгу Петро Чекерда (Piotr Czekierda). Разом із співробітниками Collegium Wratislaviense, де він є головою наглядової ради, вирішив надати тьюторінгу чіткі межі й стандарти й пристосувати його до шкільних і академічних реалій Польщі. Завдяки цій роботі з'явилася 64-годинна програма Школи Тьюторів [1].

В Україні тьюторство - професія, яка визріває у вищій школі як методичний супровід самостійної роботи, створення індивідуальних освітніх проєктів і програм, навчально-методичних комплексів, як індивідуальне навчання або консультування.

Я. А. Коменський у роботі «Велика дидактика» виділяє три сфери виміру людини: розум, серце, справи. Практика показує, що в сучасній класно-урочній системі цей простір звужується в одну сферу виміру – формально-інтелектуальну. Варто, у зв'язку з цим, розвести поняття «закритий і відкритий освітній простір».

Закритий простір має визначений шлях, яким належить провести студента. Відома і ціль, до якої його потрібно спрямувати. Ідеал закритого освітнього простору - це певний викладач, його вища школа, студент, і конкретні методи викладання.

Відкритий освітній простір надає студенту вибір шляху і мети. Його ідеал полягає у виборі викладача, школи, методів, прагне дати досвід самовизначення. Людина мусить бути вільною у визначенні своєї мети, свого образу. А для цього мати свій відкритий освітній простір.

Найважливішими критеріями створеного тьютором і студентом освітнього простору виступають:

- 1) здійснення успішного тьюторського супроводу навчання, формування особистості й способу життя майбутнього фахівця;
- 2) здійснення індивідуальної освітньої і виховної програми [2].

У даний час при всьому різноманітті інноваційних технологій в освітньому процесі у світі є одна тенденція, що об'єднує всі навчальні заклади – піднесення якості освіти для задоволення освітніх потреб суспільства, країни, формування людської особистості. Її розвитку слугує тьюторство і діяльність тьютора.

Висновки

Отже, встановлено, що технологія тьюторської діяльності є галуззю творчого підходу тьютора до організації та здійснення професійної діяльності в окремо вибраному напрямку, що в своїй основі містить кращі методи від традиційної педагогічної теорії і практики, які доповнюються прогресивними інноваційними внесками в галузі педагогіки, психології та інформаційно-комунікаційних технологій.

Зважаючи на різноплановість можливих тьюторських практик, технологію інноваційної форми у вигляді тьюторської діяльності слід віднести не просто до педагогічних технологій, а й до освітніх технологій, що по суті є сукупністю науково і практично обґрунтованих методів та інструментів для досягнення бажаного результату в будь-якій галузі освіти. Це пояснюється тим, що тьюторство крім педагогічних напрямків, містить у собі ще й різноманітні соціальні, управлінські, культурологічні, психолого-педагогічні, методичні, економічні, комунікативні та інші суміжні аспекти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Лукіна Т. О. Тьютор / Т. О. Лукіна // Енциклопедія освіти/ гол. ред. акад. В. Г. Кремень. – К., 2008 – С. 924.
2. Бойко А. М. Інтегрований курс теорії та історії педагогіки : індивідуальні тьюторські завдання для студ. II-V курсів : навч.-метод. посіб. / А. М. Бойко. – Полтава, 2007. – 358 с.

3. Хом'юк І. В. Сучасні ролі викладача в освітньому процесі вищої школи в контексті компетентнісного підходу / І. В. Хом'юк // Формування ключових і предметних компетентностей засобами сучасних освітніх технологій: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 90-річчю Криворізького державного педагогічного університету та 60-річчю психолого-педагогічного факультету (спеціальності Початкова освіта) [Кривий Ріг, 21 листопада 2019 р.] / Міністерство освіти і науки України, Криворізький державний педагогічний університет. – Кривий Ріг: КДПУ. – С. 213-216.

4. Інноваційні технології в освітньому процесі / І. В. Хом'юк, В.А.Петрук, О.А.Голок, В.В.Хом'юк: Монографія, Вінниця: ВНТУ, 2020, 88 с.

Урсан Максим Іванович – аспірант кафедри інфокомунікаційних систем і технологій, факультет інформаційних електронних систем, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: tk17ms.ursan@gmail.com

Хом'юк Ірина Володимирівна – д. пед. н., професор, професор кафедри вищої математики, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: yikiravvh@gmail.com

Кирилашук Тетяна Геннадіївна – асистент кафедри комп'ютерних наук, факультет інтелектуальних інформаційних технологій та автоматизації, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: ksa07750@gmail.com.

Ursan Maksym I. – postgraduate, Department of Infocommunication Systems and Technologies, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: tk17ms.ursan@gmail.com

Khomyuk Irina V. – Doctor of Science (Ped.), Professor of Higher Mathematics Department, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: yikiravvh@gmail.com

Kyrylashchuk Tetiana – assistant at the Department of Computer Science, Faculty of Intelligent Information Technology and Automation, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ksa07750@gmail.com.